

« emnis agitur, » neque enim solum ultimæ Cœnæ, in qua Christus hunc Angelorum panem consecrassæ noscitur, memoria celebratur, verum etiam idemmet Deus qui Coenam illam instituit, quique corpore, anima et divinitate tectus ibidem præsens existit, in hoc Sacramento honoratur et adoratur, adeo ut jure merito versus hoc Sacramentum longe magis, quam erga alia mysteria crescat nostri obsequii affectus, nosterque perpetuus cultus. Unde Doctor Angelicus in lectionibus matinalibus ita scribit: Convenit itaque devotioni « fidelium, solemniter recolere institutionem tam « salutiferi, tamque mirabilis Sacramenti, ut « ineffabilem modum divinæ præsentie in Sacra- « mento visibili veneremur. » Quotidiana nos edocet experientia, quod quando sanctorum Confessorum vel Martyrum corpora sive quia de uno loco ad alium transferuntur, sive quia in urgentioribus Ecclesiae necessitatibus per eorum intercessionem gratia a Deo requiruntur, in processionibus circumferri solent, viæ publica aulæis et peristomatis ex serico, auro et argento contextis exornantur, universus quoque tam regularis quam sæcularis cleris concurrat, ingens item devotissimi populi condensetur turba, talesque processiones cymbalorum, campanarumque compulsantium sonitu et cantibus, altaribusque variis in locis erectis mirifice honorentur, unusquisque enim erga pretiosos illos thesauros obsequii sui suæque devotionis specimina edere satagit. Quodsi autem ipsummet sanctissimæ Crucis lignum, cui Salvatoris nostri sacratissima humanitas affixa fuit, circumferretur, cum quanta putas reverentia, quantaque cum veneratione recipiendum foret? Quænam autem inter sancti alicujus corporis cineres et ossa, aut inter lignum Crucis, tametsi idipsum sanguine Christi copiosissime tinctum, rubricatum et sanctificatum fuerit, et inter ejusdem Christi corpus et sacratissimum sanguinem tres secum divinas personas per concomitantiam habentem, esse aut adinveniri potest propatio? Quanto igitur justius est et equius, ut hoc ipsum in hac præsenti solemnitate in hoc throno Eucharistico publice expositum, omni possibili venerationis, apparatum et obsequiorum nostrorum excessu honoretur, atque a fidelibus omnibus adoretur? Postquam Concilium Tridentinum rite declarasset, quanto cum jure supremus latræ cultus Euchaistia debatur, mox subjungit: Neque enim ideo minus est adorandum, quod fuerit a Christo Domino, nō sumatur, institutum: nam illum eundem Deum præsentem adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt: quem deni-

¹ Conc. Trid., sess. 13, c. 5.

« que in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, « scriptura testatur. » Facienda quoque hic est peculiaris reflexio, quod postquam Concilium profundam hanc et humilem Christianorum orthodoxorum adorationem huic sanctissimo Sacramento debitam insinuasset; confessim ex proposito prosequatur laudando festi hujus in ejusdem Corporis Christi honorem, nec non solemnium harum processionum, sumptuosorumque apparatum institutionem, ut hac ratione quanto cum debito jure dies ille hodiernus tanto cum jubilo tantaque cum magnificentia quotannis solemnizetur, debite demonstret: Declarat præterea sancta synodus, pie et religiose admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morem ut singulis annis peculiari quodam et festo die præcelsum hoc et venerabile Sacramentum singulari veneratione ac solemnitate celebremur, utque in processionibus reverenter et honorifice illud per vias, et loca publica circumferetur.

3. — Verum enimvero haud immerito nonnemo hic quærere posset, quibusnam motivis Urbanus Pontifex permotus fuerit, ut inter omnes, qui per totius anni decursum elabuntur dies, hunc præcipue diem Jovis, ad tale aliquod mysterium, quod in ultima cena et consequenter tot septimanis ante hoc tempus, quod Resurrectionem, Ascensionem et Pentecostem consequitur institutum fuit, solemnizandum elegerit? Quod primum punctum attinet Bulla hisce verbis respondet: In die Cœnæ Domini, quo die ipse Christus hoc instituit Sacramentum, universalis Ecclesia pro penitentium reconciliatione, sacri confectione Chrismatis, adimpletione mandati circa lotionem pedum et alia quamplurima occupata, plene vacare non potest celebrationi hujus maximi Sacramenti. Præterea cum sancta Ecclesia festivitatem hanc extra ordinariis lœtitiae et spiritualis jubili signis celebrare intenderet, ad hanc vero exprimendam lœtitiam dies Jovis sanctus, ut pote amare Redemptoris nostri morti deplorandæ destinatus, inconvenientissimus esset, diligenter ventilatum fuit, quisnam dies alias in illius locum opportunius substitui posset, tandemque primo loco conclusum fuit, quod pro hac solemnitate celebranda inter omnes totius septimanæ dies diei Jovis primatus indubitanter deberetur, utpote qui præ ceteris primitus prima hujus Sacramenti institutione honoratus fuisset, ac proinde fas non sit eumdem hoc honore defraudare: at vero quia Ecclesia per quinquaginta dierum decursum partim Resurrectionis Christi gaudiis celebrandis, partim Ascensionis ejus recolendis triumphis occupatur, demum vero Pentecostes cum sua octava immediate succedit, ideo tandem primum diem Jovis, qui octavam Pentecostes consequitur, elegit, hoc præcipue admodum considerabili motivo, quod etiam a S. Thoma hisce

verbis tangitur¹: Ut qui per totum anni circulum hoc Sacramento ulimur ad salutem, ejus insti-tutionem illo tempore specialiter recolamus quo spiritus sanctus corda discipulorum edocuit, ad plene cognoscenda hujus mysteria Sacramenti; nam in eodem tempore cœpit hoc Sacramentum a fidelibus frequentari. Dionysius Carthusianus super Evangelium hodiernum idipsum observat, quod scilicet cœlestis hujus panis consecratio ejusdemque inter Christifideles distributio præcise post adventum Spiritus sancti et non ante suum in Ecclesia exordium sumpserit². Incepérunt gloriosi Apostoli, cæterique fideles sub eorum regimine Sacramentum hoc celebrare, consecrare, accipere et alijs dare, idque ex Actis Apostolorum probat, in quibus sanctus Lucas scribit, quod postquam sanctus Petrus prædicatione sua multos in Pentecoste convertisset: Erant perseverantes in doctrina Apostolorum et communicatione fractionis panis; id est, perceptione sacramenti istius; dictique insuper, sanctum Petrum hoc eodem tempore ordinasse sanctum Jacobum minorem in Episcopum Hierosolymitanum: primumque post Christum Missam celebrasse, huncque panem Eucharisticum consecrare, postque illum idipsum quoque facere cœpisse reliquos Apostolos, idque circa tempus festi præsentis, scribit idemmet Dionysius.

4. — Dies solemnis agitur. Nam ut S. Ephrem ait: « Celebritas bona et pulchra, et Deo grata est pœnitentia cum lachrymis. »

DISCURSUS III

SANCTA DEI ECCLESIA SANCTISSIMO SACRAMENTO JUSTUM IN HOC FESTO EXSOLVIT GRATITUDINIS DEBITUM. SIMILITER LAUDES ET GRATIAS, QUAS SACRAMENTO HUIUS REFERIMUS, NON TAM A LINGUA, QUAM A PURO ET MONDO CORDE PROCEDERE DEBERE OSTENDITUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Qua potissima ratione suam devotionem fideles ostendere queant erga SS. Sacramentum. — 2. Prosequitur eadem materia. — 3. Quod petierat Moyses meliori modo possidemus; Deus vere nobiscum graditur. — 4. Estote sancti non enim est speciosa laus in ore peccatoris.

Quantum potes, tantum aude; quia major omni laude, nec laudare sufficis.

1. — Ut inæstimabili huic beneficio Ecclesiae suæ per tantum ei relicta thesaurum collato debite respondeamus, in assumpti thematis verbis ad referendas ei quantas per vires nostras possumus, laudes invitamus: Quantum potes, tantum aude. » Quia

¹ S. THOM., op. 57. — ² DION. CARTH., s. 2 sup. Ev. hod. — ³ JER., Thren., I, 4. — ⁴ LUC., I, 69.

¹ ISA., IX, 3. — ² OLEAST., in c. 18 Lev. — ³ S. ISID. VI Ethym.

vero tanto debito satisfacturi aliam monetam præter cor et vocem adhibere nequimus, omnino convenit, ut tanto benefactori omnino grati linguam ad benedictiones et laudes persolvendas laxemus, non obstante quod « sit major omni laude, nec laudare sufficiat. » Regius Propheta David in bona infinita, quæ a liberalissima Altissimi manu receperat, suum defigens obtutum, quererbat¹: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?* Et nonnihil supra se evectus, divinum hunc calicem per spiritum propheticum prospiciens, operæ pretium futurum esse censuit, si cum gratiarum actione eundem Deo offerret; unde ait: *Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo; vota mea Domino reddam coram omni populo ejus.* Et revera hoc est, quod fidelibus devotis hisce diebus facendum est, ad hoc ut aliqua saltem huic Sacramento gratitudinis signa exhibeant, nimur ut non solum in adorationibus externis, quin potius per interiorem Spiritum suam in conspectu omnium protestentur devotionem et obsequium. « Convenit devotioni fidelium, » inquit S. Thomas², « solemniter recolare institutionem tam salutiferi, tamque mirabilis Sacramenti. » Interque plura alia hoc valde rationabile adducit motivum: « Ut de tam salubri, tamque suavi beneficio exsolvantur Deo gratiarum debitas actiones. » Quod idem motivum Concilium Tridentinum tangit, dum de ea quæ passim a fidelibus hoc tempore fieri solet Eucharistiae veneratione tractans, ait³: « Equissum est sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani omnes singulare ac rara quadam significacione gratos et memores testentur animos erga communem Dominum et Redemptorem pro tam ineffabili et plane divino beneficio. » Denique ipsem Christi in terris Vicarius, qui festi hujus primus institutor extitit, postquam in Bulla sua multa immensa enarrasset beneficia, quæ ab hoc Angelorum pane ante festivi hujus diei determinationem receperimus, tandem hunc in modum eloquitur: « O excellentissimum Sacramentum! O adorandum, venerandum, colendum, glorificandum, præcipuis magnificandum laudibus, dignis præconii exaltandum, cunctis honorandum studiis, devotis prosequendum studiis. »

2. — *Quantum potes, tantum aude: quia major omni laude.* Etenim magnam meretur reflexionem illa, qua sancta Mater Ecclesia filios suos commonet, exhortatio: « Lauda Syon Salvatorem, lauda ducem et pastorem, in hymnis et cantis. » Num igitur illa quasi infinita beneficia in Eucharistia nobis communicata, per gratitudinis obsequia exsolvenda, nihil aliud a nobis requirunt, quam ut pro illis laudes referamus? Nihil omnino, neque enim in facultate nostra aliud tributum habemus, per quod

¹ Ps. cxv, 13. — ² S. THOM., op. 58. — ³ Conc. Trid., sess. 13, c. 4.

nos Divinæ Majestati sue gratos et devotos exhibeamus, præterquam quod laudes, benedictiones et gratias pro eo illi referamus¹: *Te decet hymnus Deus in Syon: Septies in die laudem dixi tibi;* ita multis a Deo beneficiis cumulatus David per gratitudinem eidem correspondens protestabatur; idemque ab universo Clero sæculari et Ecclesiastico in horarum Canonarum recitatione observatur. « Et tamen cum de illo nihil digne dici possit (inquit S. Augustinus²) admisit etiam humanæ vocis obsequium et verbis nostris in laude sua gaudere nos voluit. » De cætero enim verissimum est, quod S. Thomas ait, quod scilicet est major omni laude, nec laudare sufficit. Chrysostomus quoque fere quid simile interrogat, dicens³: « Tantum Christi amorem quo amore pensabis? tantos in te benevolentiae fructus quo officio comparabis? » Quicquid in ejus obsequium erogareris, parum est, quicquid in ejus servitatem impenderis, minus est. Nec tamen ideo ab hoc gratitudinis debito immunes sumus, quin potius eidem juxta possibilitatis nostræ vires satisfaciendum nobis est. « Quantum potes, tantum aude. » Ad minus namque vocum et cantorum nostrorum acceptum habebit obsequium: « Lauda Syon Salvatorem in hymnis et cantis. » Ehem quot experimur ad Sacramentum hoc debite venerandum et honorandum lateribus nostris admota calcaria? « Numquid non merito hujusmodi panis honoratur? » inquit S. Thomas de Villanova⁴. « Si quis ex vobis pane aliquo aerumnosam hanc vitam centum annos producere posset, nunquid non sicut oculi pupillam, panem illum custodiret? nonne illum omnibus mundi divitiis anteponeret? » Jam vero certum est, quod panis ille celestis vitam nobis communicet æternam « omnium bonorum plenitudinem felicissimam. » Enimvero quotquot in veteri testamento instituta fuerunt festa, suam ab aliquo insigni a Deo accepto beneficio habuere originem; unde in illius memoriam et gratitudinem, quotannis certo quodam tempore festa celebrarentur. Et quidem Pascha celebrabatur in exitus illius memoriam, quo Israeliticus populus a duræ illius servitutis compeditibus liberatus, Egyptum deseruit. Festum quod *Encœnia* dicebatur, in restaurati templi memoriam institutum fuerat; quem eundem ritum multorum festivorum dierum promulgatione sectata est sancta mater Ecclesia. Quis autem est, qui clare non videat, quod sacratissimum Redemptoris nostri corpus, nos longe amplius et ad maiorem gratitudinem et solemnitatem obliget quam ullum aliud festum institutum, siquidem non solum voluit, ut Sacramenti quod in ultima cena, instituit et in quo seipsum nobis in cibum præbuit;

¹ Ps. lxiv, 2. — ² S. AUG., l. I de doctr. Christi. — ³ S. AUG., h. 2 in Joan. — ⁴ S. TH. VILL., c. 1 de Festo Corp. Christi.

aliqua a nobis commemoratio fiat, verum insuper ipsam corporali praesentia necnon divinarum gratiarum abundantia hodiernas processiones dignatus est honorare; atque insuper non solum hodie, sed semper ad finem usque sæculorum nobiscum commorari voluit, promptus semper ad nutum vel ad pauca cuiuslibet sacerdotis verba a Patris dextera descendere, seque in minimo quodam hostiæ atomo perpetim recludere, ut pro peccatis nostris in sacrificium offeratur divinæ justitiae, et ut animabus nostris in cibum porrigitur et potum, denique ut in quotidianis necessitatibus nostris veluti in throno signaturæ gratie resideat. Unde Timotheus Presbyte: *Hierosolymitanus, Orat. de Simeone, qui Christum portavit*, de hoc ineffabili beneficio hunc in modum scribit: « Divinæ ac mystica mensæ operam demus per quam mundus formatur, per quam terrarum orbis consistit, per quam regnum conservatur. » Quidnam Deus ille ad commodum et emolumentum nostrum amplius facere poterat? « Corpus dedit in cibum, » inquit Albertus Magnus¹, « sanguinem in potum, animam in pretium, Deitatem in conditum, tantum in hoc dono dedit, quantum ipse est in corpore, et anima, et Deitate. » Sanctus Thomas dicit²: « O si datum illis fuisset (de Israeliticis loquitur) habere et videre, quæ nos habemus et videmus, quid non agerent, quid non in eorum cultum et reverentiam exhiberent? » Quis est, qui nesciat, quibusnam honoribus rex Ægypti Josephum afficeret, quem Salvatoris titulo insignivit, eo quod tempore duntaxat septem annorum, in illa ingenti annonæ caritate universo regno de sufficienti frumento prospexerit? Ab omnibus primatibus regni stipatus, induitus purpura et torque aurea decoratus, atque in triumphali curru considens circumductus et vice-rex acclamatus fuit, omnibusque expresse ut coram eo genua sua flecterent præceptum. Hic autem umbra tantum et figura Christi in hoc Sacramento existens fuit, in quo non tantum per septennium, sed ad finem usque sæculorum Ægypto mundi hujus de illo frumento abunde providit, deque eo gloriosus hic scribitur titulus, quo vocatur *Frumentum electorum*; merito igitur in throno hoc Eucharistico honoratur et sub opulentissimis baldachinis hodie circumfertur, ut ab omnibus universim populis adoretur: *ut memores et gratos testemur animos erga communem Salvatorem.* Herodotus refert Scythis antiquitus in more positum fuisse, quod post regum suorum mortem, circumquaque eorum circumferrent cadavera, ut ad eorum conspectum subdit per interiorum animi sensum ad compassionem aliquam erga eos commoverentur, utpote quos erga se valde beneficos sæpenumero fuissent experti. Ecce tibi idipsum pariter facientem sanctam ma-

¹ ALB. MAG., d. 2, tr. 3. — ² S. THOM., de Festo Corp. Christi.

³ EXOD., xxxiv, 9. — ⁴ RUP. ABB., cit. in Cat.

trem Ecclesiam, quæ corpus Regis illius, de quo hodie ad initium matutini cecimus: « Christum Regem adoremus dominantem gentibus, » quique olim in Calvariæ monte amarissima morte occubuit, hisce diebus quaquaversum spectandum, non tam mortuum, sed in hoc Sacramento magis quam unquam alias vivum et impassibile, prout est ad dexteram Patris sedens circumfert, ut nos ad gratitudinis affectum extimulet, nosque gratiarum et favorum, quos ab eo continuo recipimus memores reddat. Tanta cum magnificentia portari dispositus, ut per reliquum anni spatium animos nostros ad majorem reverentiam et devotionem excitaret, considerando videlicet, quod tametsi hodie augustis valde apparatibus vel maxime honoretur, ipse tamen idemmet sit, qui quotidie in incruento Missæ sacrificio offertur, qui ministratur in communionibus sacris, qui tanquam viaticum ad infirmos defertur, qui in 40. horarum orationibus publice adorandus exponitur. Item quod licet ad nostram communitatem quavis contentus privata reverentia et quovis mediocri obsequio sine tot exhibitis ornatum apparatus, propter hoc tamen ne vel minimus gradus venerationis et cultus ei in cordis nostri interiori sit subtrahendus, « si sensus deficit, ad firmandum cor sincerum sola fides sufficit. » Et licet in progressu anni haec desint obsequia, nec videantur hodierni ornatus et pompæ, seu illa hodierna populi non conspiaciat frequentia, ea tamen omnia ad ipsum honorandum nostra supplet fides, nostra interna devotio et bonæ conscientiæ puritas.

3. — Memorandum est, quod quantacunque Deum inter et Moysen intercesserit familiaritas, utpote cui Deus facie ad faciem loquebatur, attamen ad hanc Deo porrectam supplicam¹: *Si inveni gratiam in conspectu tuo Domine obsecro ut gradiaris nobiscum, et auferas iniquitates nostras atque peccata, nosque possideas;* favorable responsum minime retulit; non enim ipse cum suis ea gavisus est Dei praesentia, qua nos perficiuntur. Nam in columna, quæ casta præbatur, non aderat Deus, sed tantum Angelus quidam assistebat. Similiter unus ex spiritibus beatissimis erat ille, qui velut Dei interpres cum Moyse passim loquebatur. In arca quoque infinita Dei majestas minime aderat visibiliter et actualiter præsens, tametsi ab illa abundantiores dimanarent gratiæ et favores coelestes; singularissimum etenim hocce privilegium populo reservabatur Christiano, quippe Deus noster nobis in hac Eucharistia corpore, anima et divinitate tenus semper est præsentissimus, adeoque in hisce processionibus verificatur, quod *gradiaris nobiscum*, iisdem namque passibus et gressibus quos nos facimus, ipse per vias publicas inambulat. Unde Rupertus Abbas ait²:

« Cum dicit, ut gradiaris nobiscum, fiducialiter « fides Evangelica gaudet subintelligere, ut Ver- « bum caro fiat et habitat in nobis. » Hoc Verbum caro factum est in Eucharistia, et habitat nobiscum et in nobis : « In me manet et ego in eo. Immensa « divinæ largitatis beneficia, » inquit S. Thomas¹, « exhibita populo Christiano inestimabilem ei confe- « runt dignitatem, neque enim est aut fuit ali- « quando tam grandis natio, quæ habeat Deos ap- « propinquantes sibi sicut Deus noster adest nobis. » Nulla hac dari aut excogitari potest major vicinia, siquidem non solum *graditur nobiscum*, sed ut ita dicam, fit una caro nobiscum, utpote qui nostrum sit nutrimentum. Prodigia meherele Dei cujusdam liberalitas, plus dare nobis non potuit, quam seipsum. *Quomodo non etiam secum omnia nobis donavit* Cardinalis Bellarminus de cultu sanctorum² de ho- diernis processionibus tractans, Hæreticorum ad- versus illas adductas oppositiones et argumenta dissolvens et impugnans ut nos erudiat, quantum hæ processiones in recognitionis nostræ protestationem deserviant, ita scribit. « Etiamsi non esset « vere Christus in Eucharistia, ut calvinistæ dicunt « vel non deberet adorari ut dicunt Lutherani, ta- « men adhuc justum est, habere certum diem, quo « recoleremus memoriam institutionis hujus Sa- « cramenti. »

4. — Hic tamen advertendum est, merito nos timere posse, ne de nobis proprie verificari possit, quod dicitur in prosa hodierna : « Nee laudare « sufficit, » non quidem ob rationem a Doctore Angelico adductam, scilicet : « Quia major omni « laude, » sed propter indignitatem nostram; quia³ « non est speciosa laus in ore peccatoris. Deus olim per os Isaiæ de populo suo lamentabatur, dicens⁴ : *Labiis suis glorificat me cor autem ejus longe est a me.* Neque enim sibi in cantibus et laudibus nostris, quas ipsi in hisce processionibus depromimus, complacet, nisi hæ a reverenti et devoto corde de- riventur. Unde bene sanctus Thomas nos monet, dum ait : « Ex præcordiis sonent præconia. » Sanctus quoque Petrus Damianus, licet ad aliud intentum, dicit : « Eliminemus omnes spurecias de « nostri cordis hospitio, » Etenim immaculatum Salvatoris nostri corpus non tam curat, ut a viis publicis, per quas transit, tollantur immunditiæ, quam ut peccatorum nostrorum sordes a cordibus et animabus nostris expurgentur⁵: « De nostri cor- « dis hospitio, et quibus possumus variis virtutum « floribus aspergamus : delectetur Deus nitidum « nostri pectoris tabernaculum ingredi, et suavibus « in eo honorum operum deliciis epulari. » Demum vero ubi hæc omnia adimpleverimus, sanctus doctor libenter nobis acquiescit, ut linguam nostram ad

¹ S. THOM., op. 57. — ² Lib. III, c. 15. — ³ ECCL., xv, 9. — ⁴ ISA., XIX, 45. — ⁵ S. PETR. DAM., ser. de *Spiritu Sancto*.

hujus Sacramenti laudes libere laxemus : « Sicque « præparato atque composito decoro intimæ domus « ornata psallamus. » In Bulla Papali de hisce pro- cessionibus ita scribitur : « Devotæ turbæ fidelium « ad Ecclesias affectuose concurrant, et tam Clerici « quam populi gaudentes in cantica laudem sur- « gant; tunc enim omnium corda et vota, ora et « labia hymnos persolvant lætitiae salutaris. » Ubi notandum, quod prius præmittat : « Devotæ turbæ, » devotio enim debet omnia alia præcedere.

DISCURSUS IV

SS. SACRAMENTUM IN HODIERNIS PROCESSIONIBUS GRATIAS ET BENEDICTIONES SUAS EROGANDO ERGA NOS SE LIBERALISSIMUM ESSE DECLARAT. UBI EADEM OCCASIONE MAJORUM CHRISTIANORUM IRREVERENTIA ERGA HOC SACRAMENTUM GRAVITER PERSTRINGITUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Christus in Eucharistia tanquam in throno misericordiæ sedet. Salvator, thesaurus, merces, convivium, arca fœderis est nobis. — 2. Christus pertransit beneficiando sed etiam sanando omnes. — 3. Multorum tamen vulnera et plaga mortifera in hisce processionibus potius recrudescunt.

Pertransit beneficiando et sanando omnes. Act.
Apost., x, 38.

1. — Benignissimus Salvator noster in sanctissimo Eucharistie Sacramento tanquam in throno misericordiæ, vel tanquam in signatura gratiæ considens, nihil æque desiderat, nec ulli alteri rei ita studet, quam ut nos gratiis et donis locupletare nobisque nec largam celestium spiritualiumque thesaurorum copiam benefacere possit. Unde firmiter credere possumus, quod Salvator noster hoc potissimum fine se in hoc Sacramento per vicos et plateas portari seque ab omnibus videri permittat ut nimirum nos ad postulandos ab ipso favores et gratias, suæque beneficentiae dona in nos effundenda humanissime invitet : *Pertransit beneficiando.* Quodsi enim in rebelli sibi et ingrata Judæa benignissimæ pietatis suæ ad quemlibet gressum impressa post se relinquebat vestigia, quanto igitur credibilis est, quod erga Christianismum, utpote qui hodie omnibus sibi possibilibus devotionis et obsequii demonstrationibus, cum venerari et adorare omni suo studio satagit, futurus sit liberalior et beneficentior. Porro propheta Evangelicus solemnitatem hanc hodiernam prædicare voluisse videtur, quando prophetæ suæ c. LXI ita scribit : *Comedent et laudabunt Dominum, bibent in atriis sanctis meis: transite per portas; præparate viam populo, planum facite iter, erigite lapides, elevate signum ad populos: ecce Salvator tuus venit, ecce merces ejus cum eo, et opus ejus coram illo.* Etenim Sacramentum hoc sub

DE SOLEMNITATE SANCTISSIMI CORPORIS CHRISTI, DISC. IV.

speciebus panis et vini institutum fuit *per modum cibi et potus*, merito igitur de novæ et Evangelicæ legis fidelibus propheta prædictit, *Comedent et bibent.* Devoti quoque in hisce diebus per omnes plateas et vicos de porta in portam ad parietes exornandos, ad expurgandas vias et plateas discurrent, sacra quoque in processionibus vexilla extolluntur : *Ecce Dominus auditum fecit in extremis terræ.* Denique Ecclesia festum hoc per universum mundum solemnissime celebrari instituit. *Ducite filiæ Syon.* Et quidem præ cæteris Filiæ Syon ad id faciendum invitantur, quia in Syon memorabilis illa Eucharistiæ institutio peracta fuit, prout superius diximus. Per has autem filias famelice animæ intelliguntur panem hunc celestem avide esurientes, Porro in prædicta prophetæ sequentia verba in proposito nostro vel maxime deserviunt : *Ecce Saluator tuus venit.* Sed quoniam in fine fieri existimas? Non alio utique quam ut nobis copiosissime benefaciat, neque enim vacuis ad nos manibus venit : *Ecce merces ejus cum eo et opus ejus coram illo.* Sacratissimum enim corpus suum secum portat, in quo omnes recluduntur colorum thesauri : *In quo sunt omni thesauri.* Æternam illam secum habet retributionem, de qua Abrahæ quondam dixit : *Ego ero merces tua magna nimis.* illa nimirum quæ nos æternæ beatitudinis facit esse commensales : hoc enim est illud opiparum convivium, « In quo « Christus sumitur, recolitur memoria Passionis « ejus, meus impletur gratia, et futura gloriæ nobis « pignus datur. » An non igitur vobis verum esse videtur, quod hodie Christus in Eucharistia omnes plateas obit, et *pertransit beneficiando.* Enimvero Arca prout suo inferius loco probabitur, augustissimi hujus sacramenti figura erat; hæc autem quantumvis brevi temporis spatio in domo Obededom demorata, *Benedixit omnem domum ejus:* quod David videns eamdem magna cum solemnitate, et cum ingenti apparatu et magnificientia in processione quadam deportari et bajulari fecit²; *Adduxit arcam Dei in civitatem David, cum gaudio, et erant cum David septem chori, et victimæ vituli, immolabant bovem et arrietem, et David saltabat totis viribus ante Dominum: et omnis domus Israel ducebant arcam in jubilo et in clangore buccinæ.* Quæ adeo sumptuosa aræ hujus translationis hodiernarum solemnium processionum corporis Christi manifesta figura fuit, cum aliquali tamen utriusque differentia. Arca enim ex ligno licet incorruptibili fabricata fuit : hic autem in Eucharistia *habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter.* Quodsi igitur lignum istud *benedixit omnem domum;* multo securius nos in Evangelica veritate dicere possumus, Deum nostrum in hoc sacramento omnes reclusisse benedictiones quodque *benedicat omnem domum;* siquidem *per-*

¹ GEN., XIV, 4. — ² III REG., VI, 11.

*transit beneficiando. Benedic tibi Dominus ex Syon et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ*¹. Ubi nota Davidem dicere *ex Syon*, ad celestem hunc panem alludens, qui in Syonis cœnaculo consecratus fuit; paulo ante autem Psalmista Salvatori nostro dixerat : *Fili tui sicut novellæ olivarum in circuitu mensæ tuæ.* Denique S. Thomas non sine mysterio in Graduali Missæ hisce verbis utitur² : *Aperis tu manum tuam, et imples omne animal benedictione.*

2. — Advertendum est autem, quod non solum pertransit beneficiando, verum etiam sanando omnes, et merito, quia est panis vitæ : « Panis vivus « et vitalis hodie proponitur. » *Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.* Nisi manducae virtus carnem filii hominis, et biberit se sanguinem non habebitis vitam in vobis. Doctor Angelicus Christum Dominum nostrum in hujus Eucharistici convivii institutio, Pastoris titulo decorat, dum ait : « Lauda « Syon Salvatorem; lauda ducem et Pastorem; » inde hodie mihi adimpleri, videtur parabola illa olim a Christo de amantissimo illo pastore proposita, qui amissam oculam studiosissime investigabat Christum enim nobis in hoc pane corpus sunum tunc præcipue reliquit quando sanguis ejus in venis vel maxime bulliebat, ob magnam aviditatem, qua eumdem pro nostra salute desiderabat effundere, imo quando nil aliud adeo cordialiter suspirabat quam quomodo ipsos quoque assassinos, crudelissimos carnifices et tradidores impiissimos satagebat ad penitentiam reducere; *In qua nocte tradebatur accepit panem.* quis nobis hodie dabit benignissimo, illos contueri oculos, quos per omnes urbis plateas in animas conjicit errabundas, ut illas a perditionis barato ad beatitudinis semitas revocare possit quot stimulos et calcaria in desidiosos defigit, ut in viam quæ ad cœlum ducit, eos dirigere possit optime nos amorosi hujus Pastoris benevolentiam et pietatem implorare docet sancta mater Ecclesia hisce verbis: « Bone pastor, panis vere, Jesu nostri miserere, tu « nos pasce, nos tuere, tu nos bona fac videre in « terra viventium. » Vestros velim oculos in ipsum conjicie, quando ad lucrandas Paradiso animas per vias Hierichuntinas totus anxius atque sollicitus oberrabat, etenim tunc illum quaqueversum inumerabilis circumdabat populus, qui miraculis ejus applaudens eum pro viribus suis impensis hororabat, et ecce peccator quidam valde famosus publicanorum antesignanus, Princeps publicanorum quia mira de Christo audierat curiositate motus videre ipsum desiderabat quia vero statura pusilla existens, ad densam populi multitudinem et concursum, desiderio suo potiri non poterat, arborem quamdam sibi concendendam esse censuit, Et *præcurrrens ascendit in arborem sycomorum ut videret*

¹ Ps. CXXVII, 5. — ² Ps. CXLIV, 16. — ³ JOAN., VI, 54. — ⁴ I COR., X, 23. — ⁵ LUC., XIX.